

Brașov, 13 Iunie st. v.

Retragerea neașteptată a prin-
cipelui Bismarck a dovedit, că
și cel mai mare bărbat de stat
și diplomat al timpului său pōte
fi înlocuit, fără ca să se sēmță
deocamdată lipsa lui dela con-
ducerea afacerilor statului.

Dér tocmai această urmare fi-
rască a lucrului este, ce supără pe
ambitiosul și activul bărbat de
stat german, care atâtă timp
a exercitat o putere și o influ-
ință covârșitoare în imperiul ger-
man, a căruia unitate și gloriă
de ađi este în cea mai mare parte
rezultatul politice sale.

Principele Bismarck nu s'a re-
tras de bună voiă din înaltul
său post și faptul acesta esplică
de ajuns slăbiciunea lui de a
face ca și acum să se vorbească
mereu despre el și de a nu suferi,
ca să fiă uitat nici măcar pe
scurt timp.

Locuința de față a lui Bismarck,
castelul dela Friedrichsruhe, este
de un timp încōce asediată de
diferiți raportori ai ȕiarelor eu-
ropene și de alte persoane distinse
politice, cari toți voiesc să afle
părerile fostului cancelar asupra
situațiunei. Și Bismarck îi primesce
pe toți cu plăcere și stă de vorbă
cu toți, fiă chiar și Francesii ori
Ruși.

Ba mai mult, principele Bis-
marck s'a făcut, acum la bătră-
nețe, și diarist și susține în or-
ganele sale o viuă agitațiune pen-
tru ideile și planurile, ce le nu
tresce.

Trecutul și pozițiunea fostului
cancelar, fiind însē, și acum după
retragerea sa, de-o însemnătate
esecpțională, este érăș lucrul fi-
resc, că împăratului și guvernului
german nu le prea convine lim-
buția lui Bismarck, mai ales că
acesta din când în când lasă a se
cunōce deosebirea de vederi între
el și împăratul.

Scim, că a făcut o rea im-
presiune la curte mai ales con-
vorbirea principelui cu corespon-

denții ȕiarelor franceze și rusești,
cărora între altele le-a spus Bis-
marck, că n'a fost învoit cu căl-
toria împăratului la Constantino-
pol, apoi că Germania nu pōte
face rēboiu ofensiv nici Fran-
ciei, nici Rusiei ș. a

In urma acēsta se ȕicea, că
noul cancelar Caprivi ar fi adre-
sat o notă cătră toți represen-
tanții Germaniei în străinătate,
cerēnd să declare guvernelor
diferite, că cele ce le vorbește
principele Bismarck sunt numai
părerile sale private.

Spre a răspunde la acēsta mus-
trare indirectă, principele Bis-
marck a făcut ca să i-se predē
o adresă de cătră aderenții săi
speciali din Berlin. Cu ocași-
nea predării acestei adrese, care
purta vre-o 30,000 de subscrieri,
Bismarck s'a apărat, într'un dis-
curs, în contra imputărilor ce
i-se făc.

El mărturis, că ar fi voit
să se lupte mai departe, dér nu
s'a putut. Causa retragerii sale
a fost, că nu s'a mai putut în-
telege cu colegii săi. Dér acum
după ce a trecut de pe scenă în
parter, de ce se nu aibă și el
dreptul de a face critică, în mod
cuvincios? Este, adause Bis-
marck, datoria sa de a-și spune
părerile acelor, cari vor să-l
asculte în intru și în afară și de
a nu tăce.

„Un vechiu proverb — ȕise
Bismarck — „ne spune, că „celui
ce i-a luat Dumneșu oficiul,
i-a luat și mintea“. Dér vă pot
asigura domnilor, că eu sunt și
ađi cel vechiu și nu mă supun.
Unui ministru bun nu i e permis
să se uite cum își încreșce frun-
tea monarchului, căruia îi servește,
ci să-i spună franc părerile sa;
căci în cazul unei decisiuni con-
trare el are dreptul să alegă,
dēcă vrea să se supună sau să se
ducă. Și, deși nu mai sunt în oficiu,
totuși am dreptul, de care se bu-
cură fiă-care cetățen, de a-mi es-
pune liber părerile. Nu mă pot

purta ca un câne mut și... ceea
ce vorbesc și fac, este în inte-
resul dinastiei și al păcii...

Din cuvintele lui Bismarck re-
iese, că neînțelegerile sale cu co-
legii săi isvoresc de acolo, că
acești din urmă au adoptat pă-
rerile monarchului și nu ale sale
și că ađi cei dela guvern n'au
voința propriă, ci se dirigu numai
după voința autocraticului mo-
narch.

De aceea discursul cel mai
nou al lui Bismarck este numai
oleiu turnat pe foc și pōte da
îndemnul a se forma o partidă
specială bismarckiană.

DIN AFARĂ.

Rēboiu vamał austro-ungar-sērb.

O telegramă din Belgrad anunță,
că ministrul de interne Tausanovic
a adresat o circulară cătră toate prefec-
turile, în care ordonă pe lângă cea
mai rigōre, ca să țină în cea mai des-
virșită discrețiune casurile de bolă ce s'ar
ivi la vitele sērbesc. Agentul diploma-
tic rusesc, față cu lucrurile acestea,
recomandă guvernului sērbesc o atitu-
dine leală și moderată, căci așa ar fi
dorința ȕurului. O altă telegramă din
Belgrad anunță, că guvernul sērb
négă mereu esistența epidemiei de gură
și de unghii între vitele sērbesc, și
că ministrul Tausanovic a recomandat
ambasadorului austro-ungar Thōmmel
să trimită o comisiune mixtă pentru es-
aminarea stărei factice a lucrului. Minis-
trul de agricultură stăruie pe lângă pă-
rerea, ca guvernul unguresc să-și re-
tragă ordinațiunea sa.

Bismarck în contra împăratului Wilhelm II.

In ȕilele din urmă principele Bis-
marck érăș a vorbit, dér de astă-dată
a vorbit înaintea compatrioților săi,
cari i-au dus la Friedrichsruhe o adresă
subscrisă de peste 30,000 de cetățeni. In
vorbirea de multămită adresată deputa-
țiunei, ce i-a adus adresa cu subscrie-
rile, Bismarck a protestat în contra
inviniurilor ce împăratul german i-le-a
făcut pentru convorbirile sale. Causa
retragerii mele, ȕise Bismarck deputa-
țiunei, nu le căutați în mine, nici acolo

unde mulți le caută, ci căutați-le în deo-
sebirile de vederi cu soții mei din minis-
teriu. Nu mai consimțiam cu colegii
mei, eu singur eram responsabil și
dēcă a trebuit să mă retrag. Acum nu
mai sunt responsabil și de aceea pot
vorbi cum imi place... Un om ca
mine e dator să se declare și a-și spune
vederile sale și la locurile cele mai
înalte. Nu pot să mă port ca un
câne, care e mut și nu latră. Ce ȕic
și ce fac este în interesul dinastiei.
Imputările ce mi-s'au făcut pentru con-
vorbirile mele sunt lipsite de temei.
Că sunt supărați unii pe mine nu'm
pasă; eu sunt obișnuit cu de acestea,
ș'apoi am datina de a face, ce știu că-i
bine. Nu pot să șterg din viața mea
40 de ani.

La dejunul, ce a dat deputațiunei,
Bismarck a ȕis, că încă la a 70 ȕi ono-
mastică a sa trebuia să se retrag, dér
n'a făcut o numai din iubire cătră di-
nastiă.

Alianța ruso-francesă.

Din Berlin i-se scrie fōiei
„Allgemeine Zeitung“ din Mün-
chen:

Față cu afacerile bulgare noi stăm
reci. Am amintit deja, că prințul Fer-
dinand se gândesce cu totă serioșitatea
să facă să se esecute sentința de mōrte
în contra lui Panitza. Stambulov din
contră e de părere, că și o temniță pōte
face pe conjurați nesticăcioși. In cu-
rēnd vine procesul Panitza la ultima
instanță de apel, și atunci va trebui să
se spună cuvēntul hotăritor. (Proce-
sul s'a hotărīt, s'a întărit sentința tri-
bunalului de rēboiu, prin care Panitza
e condamnat la mōrte prin împușcare,
dér recomandat spre grațiare. — R.
„G. Tr.“) Dér deorece Rusia respinge
dela sine ori-ce lēgătură cu Panitza și
întrēga pressă a urmat esemplului, ori
mai bine ȕis semnul făcut de gu-
vern, esecutarea lui Panitza nu pōte da
prioină la neplăceri politice pentru ac-
tualul guvern bulgar. Pericolul în-
cepe numai în momentul, când Rusia
ar eși din reserva sa în afacerile balca-
nice. Dérse pare, că până acum ȕarul
nu e dispus pentru acēsta. Astfel stă

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Sōrtea esilaților în Siberia.

Renumitul scriitor rus Dostojevski a produs
mare senzațiune în lumea literară prin o carte
a sa intitulată „Din amintirile unei case de mōrți“,
în care descrie forțe fidel chinurile, ce le îndur
esilații în Siberia. Din cartea acēsta re-
produceăm următōrea istoriă a renumitului
scriitor:

Comandantul ostrogului Kula, al
cărui nume „criminali“ nu-l puteau
cunōce nici înainte de a fi duși acolo,
nici mai târziu, — era forțe rău dispus
când a primit soire, că s'apropiă un
transport de osindii. El a adecă vedu,
din lista ce i-se trimise înainte, că de
astă-dată vor fi aduși numai nise simpli
ōmeni în Kula: preoți, medici, dascali,
studenți și câteva femei, — sēu mai bine
ȕis: tot pungi gōle.

Cu tōte astea comandantul era cu-
prins de curiositate față cu două per-
sōne; una era Euthym Niketas, preot
greco-catolic de 89 ani, ér alta Maria

Pavlovna Khelmskaja, o actriță de 20
ani. Niketas era un „revoluționar“ pri-
mejdios, ér Khelmskaja a ajuns în
Siberia, pentru-că a cântat în Odessa
cāntece naționale polone. Acēsta era tōtă
crima ei.

Pe Niketas l'au prins, că predică
lucruri nedumneșesci, agitēză pe ōmeni
în potriua ȕarului și nu suferă lățirea
religiunei ortodoxe între credinșii săi.

Ce era din tōte acestea adevărat
lucrul firesc că nimeni nu șie, cu atât
mai puțin judecatori, cari l'au judecat.
Dér de ce se șie ei, căci dōră sarcina
rēspunderii nu i apasă pe ei, și apoi cine
ar sta bun pentru întēmplarea, că nu
ei înșiși vor ajunge în curēnd pe banca
acusaților, respective a osindiiilor? Nu
înzadară oanta laureatul nostru poet,
Lermontov: „Nu te intrista inima mea,
pentru-că suferi așa de mult, căci sub-
glia cea verde se va sfirși ori ce supē-
rare și intristare.“

Era o ȕi aspră de iernă, când cei
470 de osindii pășiră pe ostrogul Kula.

In două kibitci (cărute) zăceau trei
femei însăroinate și un preot bătrân,
cari pe drum se smintiseră la minte.
De pe femei nu erau luate cătușile, dér
fiind-că în starea, în care erau, pe lângă
tōte bătăile și loviturile suferite nu pu-
teau să mai mērgă pe jos, ofșterul
ostașilor, cari însoțiau pe osindii, le-a
pus într'o kibitcă.

La noi în Rusia tōte merg într'o
formă, chiar și în ostrōgele din Siberia,
asadér osindii, cari din Moscova încolo
au trecut și printr'o sută de ostrōge,
nu puteau șie, când vor ajunge la lo-
cul destinațiunei lor.

Erau însē între ei ōmeni așa de cu-
tezători, cari în contra strictei opriri
une-ori vorbeau cu ostașii, și astfel se
informară, că Kula se numesce locul
acela, de unde vor fi împărțiți mai
târziu în diferite oone.

— „Cetesce numai, Ivan Ivanovic,
lista mișilor“, ȕise comandantul în-
torcēndu-se cătră ofșterul adjutant al
sēu. „Și acum tăcere! Cine se mișcă

înainte de a-și ađi numele, va pomeni
câtă va trăi el ȕiua de ađi.“

„Andrejev Nikolajev Pavlovici!“
strigă o voce sbierătōre adjutantul.

Nimeni nu se mișcă.

„Andrejev!“ strigă de nou, dér res-
pectivul nu s'a prezentat.

— „O, voi căni rebeli, dér nici în
prima ȕi nu vreți să vă supuneți?! Hei,
Sobolev, adă banca ș'apoi 60, ér nu 80
pe spatele lui Andrejev!“

După vorbele acestea, păși afară
din rēndul osindiiilor o tinēră fată
abia de 16 ani, îmbrăcată sērăcaciōș și
cu voce plāngătōre ȕise:

„Nicolajev Andrejev a murit pe
drum.“

— „Ceți pasă ție, brōscă nenoro-
cită!“ — rāni comandantul.

„Andrejev era tatăl meu!“

— „Sē mergem mai departe“, con-
tinuă „vitēzul“ bărbat, „ér d-ta, Ivan
Ivanovic, trage peste numele lui An-
drejev. Pot ȕice, că pré curēnd a

lucrului cu presa rusă, în care începe a se săvârși o schimbare în favoarea unei acțiuni în Bulgaria. Semnalul îl dă „Grazdanin”, dăr trebuie să așteptăm, ca să vedem ce terenuri află pipăirea sa. În totu casul, aceste simptome merită totă atențiunea.

Și mai multă iritațiune pricinuesce în Rusia un articol, apărut în „Russki Vestnik”, al exdiplomatului rus Tatışev, care desemnează ca nemijlocită apropiată ori ca deja săvârșită — înțelesul cuvintelor nu e tocmai clar — încheierea unei alianțe ruso-franceze. Pasagiul respectiv este, după o traducere a foicei „Magdb. Ztg.”, acesta: „Acastă alianță este recunoscută și așteptată ca necesară, atât în Petersburg, cât și în Paris, totu atât de mult de opinia publică, cât și de bărbății de stat, cari sunt chemați a conduce politica esternă. Țarul, țice-se, a recunoscut cu ageră privire folosul unei înțelgeri cu Franca; prin această alianță franco-rusă a trecut de pe tărământul presupunerilor și dorințelor pe tărământul faptelor.”

Negreșit că, decă această scire ar fi întemeiată, diplomația rusă nu se va spovedi în Berlinu asupra acestui lucru și prin această s'ar pută esplica, de ce aci nu se scie nimic despre aceste lucruri. Mai totu așa de neprobabil ar pută fi împrejurarea, că guvernul rus tocmai pe d-lu Tatışev l'a ales să trimițe în lume interesantul secret. Acestu erold al judecății de-apoi slavo-ruse după totă probabilitatea s'a lăsat a fi sedus la această de vioiciunea temperamentului său, de ași socoti dorința sa dreptă faptu implinitu — faptu care, după câtu cunosem noi raporturile, mai are o bună bucată de vreme. Căci lucrurile, dreptu privitye, stau cu tôte astea astfel, că Rusia și așa e absolutu sigură de acțiunea Franței în casul unui răboiu. Decă decă Rusia ar încheia alianță, și-ar pune cătuși, care i-ar restringe libertatea propriei decideri și alegerea momentului potrivit. Acastă însă, precum se pôte țice cu totă hotărârea, nu e în intențiunile țarului, care nu simte încă nici-decum necesitatea unui răboiu. Probabilitatea vorbesce mai multu pentru aceea, că în atitudinea politică a Rusiei nu se va ivi în viitorul celu mai apropiatu nici o schimbare. A zgrăvi viitorul depărtatu, se interdice de sine față cu stările ruse. Surprinderi sunt în ori-ce timpu posibile.

SCRILE ȚILEI.

Delegațiunea ungară în ședința dela 23 Iunie n. după o lungă dăr secă debateră a votat bugetul de esterne. Opoziția n'a făcutu nici o gâlăgiă de astă-dată. Conte Apponyi n'a vorbitu decătu la o singură poziția a bugetului mai ales în contra înmulțirii plășilor diplomaților. La cestiunea politice es-

terne a vorbitu numai delegatul Horvat Gyula. Pentru ministrul de esterne, care lipsia, a răspuns lui Horvat, Szögyen. Delegațiunea a votat u unanimitate mulțămită protocolar ministrului comunu de esterne, ăr la propunerea lui Max Falk și-a esprimat regretele pentru mórtea lui Andrassy. La desbaterile speciale n'a fostu decătu o interpelare a lui Rakovsky, despre academia orientală. Adt delegațiunea ungară debata bugetul bosniacu, ăr mâne celu de răboiu.

Numărul jubilaru alu „Familiei.” Cea mai vechiă revistă beletristică-literară „Familia” din Oradea-mare și-a serbatu jubileul de 25 ani alu existenței sale printr'unu număr jubilaru, care a apărut la 10/22 Iunie n. Bogat și variat în cuprinsul său, numărul jubilaru alu „Familiei” cuprinde: articuli, sentințe, poesii, cugetări, la care au colaborat peste 30 de scriitori de-ai noștri de dincolo și de dincoace de Carpați, printre cari vedem pe P. S. Sa Dr. Victoru Mihali episcopulu Lugosului și pe P. S. Sa Nicolae Popea episcopulu Caransebeșului, pe episcopulu Melchisedech din Romanu (Moldova) apoi pe d-nii: G. Barișiu, A. Mocsonyi, V. Babeșu, ș. a. D-lu V. Alexandri își esprima părerea de rău, că din causă, că zace de 7 luni, și lira îi zace și prin urmare „nu i-a fostu cu puțință a răspunde precum ar fi dorit la indemnul ce i-a datu pentru jubileul „Familiei”; apoi vedem poesii scrise de d-nii: Ar. Densușianu, B. P. Hașdeu, d-na M. Poni-d nii: Th. D. Speranță, Iuliu I. Roșca, A. Bărseanu, V. B. Munteșcu, V. Bum-bac, ș. a. Mai departe vedem pe d-nii A. D. Xenopolu, Titu Maiorescu, G. Ionescu Gionu, I. Slavici, D. Zamfirescu, I. Sbiara, d-na Constanța de Dunca, Schiau, I. C. Panțu, D. Stăncescu ș. a. cari au scris sentințe, cugetări etc. La sfârșitul acestui interesant număr d-lu Iosif Vulecanu, neobositul rodatoru alu „Familiei”, mulțămesc tuturor colaboratorilor săi domnilor cari i-au făcutu, această rară bucuriă și publicului care n'a lăsat să cadă această întreprindere. „Sus stăgul!” sfârșesc d-lu Vulecanu. — Din parte-ne recomandăm tuturor Românilor acestu număr jubilaru alu celei mai vechi reviste literare române, sub aripile căreia multe talente s'au dezvoltat, mai ales aici la noi în Ardél și Țera ungară.

„Popă valachă daco-român.” Din Szekesut i-se scriu lui „Egyetértés” următoarele: Várady, plebanu r. cat. și inspectoru reg. de școlă, a asistat în țilele trecute la unu esamenu scolaru dela școlă gr. or. din Szekesut. Plebanulu Várady a rămasu tórte mulțumit cu esamenul, țice „Egyetértés”; copii românilor au făcutu mare progresu în limba maghiară, căci au tradus corect

poesii române în limba maghiară și au rostitt versuri maghiare. Inspectorulu laudă pentru acestu progresu pe învățătorulu supremu. Ei, dăr nu stau așa lucrurile cu George Micla, noulu parochu gr. or. din Szekesut. Acestu popă valach. după ce s'a dusu inspectorulu din comună, s'a plânsu înaintea poporului, că învățătorulu supremu dela școlă din satu maghiarizează copiii. Dăr din norocire poporul român din Szekesut e cu multu mai patriotic decătu să asculte de acestu popă daco-român, căruia episcopulu din Arad I. Meșianu ar trebui să-i umble în urme și să-și capete pedepsa meritată pentru nepatriotica lui purtare.

Cătu de îndrăciți sunt patrioții botozați în spurcatul lor șovinismu! Parochulu Micla însă facă-și fără de genă datorința față cu nêmulu său, apărându-l de ispitele dușmanilor săi.

Teatru naționalu în Iași. S'a numitt o comisiune de cătră ministrul Cultelor, pentru ca să hotărască locul, prețulu și tôte celelalte amănunte privitye la construcțiunea unui teatru naționalu la Iași. Suma ce se destinază pentru această construcțiune este de lei 600,000.

Societatea ardelenă pe acții de rafinare a petrolului a hotărât în adunarea sa generală să lichideze și să vândă terenurile, edificiile și mașinile cu 275,000 fl. societății pe acții de rafinăriă minerală.

Prințul bulgaru în străinătate. „Timpulu” află, că Prințul Ferdinand alu Bulgariei va întreprinde în curându o călătoria în străinătate. A. S. va merge mai întâiu la Viena.

Petrecere de vără va arangia în Bandulu de Câmpia intelința română de acolo și din împrejurime, Duminecă în 13 Iulie st. n. Venitul e destinat în folosul școlerilor române din Bandu. Inceputulu la 4 ore p. m. Prețulu de intrare de persoană 1 fl. de familiă 2 fl. Comitetulu arangiatoru e reprezentat prin d-nii: Filipu Popu, președinte; Romulu S. Orbeanu, v. președinte; Zachariă Oprea, casaru; Stefanu Rusu, secretaru; Stefanu Tamașu, controloru; Ioanu Hoșiu, Ilariu Chendi, Petru Gora, Simionu Tescaiu, Mariu Elecheșiu, Ioanu Bucuru, Iuliu Truța, Petru Marinu, Paulu Marinu, Alexandru Rusu, Dionisiu Simonu, Aurelu Domșa. Suprasolvirile și ofertele marinimose pe lângă mulțămită se voru cuita pe cale țiaristică. Provederea e concretă familiilor.

Jertfa unui șval. Măestrulu de inotatu Silvio Mayonni, ocupat într'o baie de mare din portulu Fiume, alunecă deunăci, când eșu dintr'o cabină, și i se jupui pelea dela unu picioru. Ca să facă să înceteze curgerea sângelui, sări

în apă și începă a inota repede. Deodată scose Mayonni unu țipetu grozavu. Nevastă-sa luă iute o luntru, ce era legată de pontone, și porni după bărbatu-său. Ajunse la elu tocmai în momentul când din causă scurgerei sângelui și a slăbiciunii era să se cufunde. Femeia apucă pe bărbatu-său de pâr și isbuti să-lu suie în luntru. Spre grôza ei observă, că bărbatulu său îi lipsece unu picioru. Intr'aceea sosiră cu luntrile mai mulți colegi și-i găsiră pe amândoi fără consciința în luntru. Iute fură aduși la țermu și deșteptați de medicii din portu. Nenorocitul inotatoru istorisi, că l'a urmărit unu șval (pește) și i-a mușcatu piciorulu. Autoritatea a publicat unu avertismentu cătră publicu, ca să nu se scalde în marea deschisă, deoace de cât-va timpu s'au rățăcitt p'acolo numeroși șvali.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Selagiu, Iunie 1890.

Domnule Redactor! În ția a 3-a de Rosalii, 3 Iunie n. c., s'a ținutu adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor Români Sălăgieni” în comuna Er. Hotoan. Acastă adunare a fostu una dintre cele mai însemnate dintre tôte adunările noastre de 20 de ani încôce, de când există reuniunea, de o parte pentru că în această adunare s'a serbatu aniversarea a 20-a și trecutul de două decenii alu acestei reuniuni, ăr de altă parte această adunare a fostu una dintre cele mai însemnate în viața reuniunii și pentru primirea și ospitalitatea, ce am avut-o din partea bravilor poporen din Er.-Hotoan și a multu zeloșilor conducători — preot și învățător — cari ne-au primitu forțe frățesce și curat române. Eță cum ne-a primitu acestu bravu poporu și conducătorii săi:

Multu meritulu preot, d-lu Vasiliu Patcașu, și zelulu învățătoru Teodoru Medanu, în deplină înțelegere și armoniă, ca doi factori adevărați ai culturai populare, au făcutu pregătirile de primire încă cu 2—3 săptămâni înainte de adunare, vestindu sêrbătorea primirei noastre mai întâiu poporului, apoi țipărind unu număr mare de invitațiuni, pe cari le-au trimis pe la tôte amicii învățământului poporalu românesc, nu numai în Sălăgiu, oi și în Bihoru și în părțile Sătmărene, invitându-i la această sêrbătore a corpului didacticu Sălăgianu și la petrecerea împreunată cu dansu.

Atătu membrii ordinar ai Reuniunii, cât și tôte țartinitorii și voitorii de bine ai ei și ai învățătorilor se și grăbiră încă Lunu a doua ți de Rosalii să plece la Hotoan, cari cu calea ferată, cari cu căruțe cu cai. Cei ce am călătorit cu trenulu, dela Șimleu am fostu fericiți în astă călătoria a saluta în mijloculu nostru pe bunulu nostru președinte, pe Rds. d-nu Vicariu alu Sălăgiului Alimpu Barboloviciu, căruia ca să-i facem o

muritu fericitul, căci altfelu ar fi gustat din banca dela Kula. He, he, he!”

În decursulu cetirei catalogului se iviră mai multe astfel de scene, ba nici banca n'a fostu adusă înzadaru, fiindcă acum chiar și autoritatea comandantului pretindea, ca deportarea să nu se întempe fără bătăi.

Ajungându rëndulu la Niketas, care cu piciorile lui de 89 de ani a venit pe jos până la Kula și în totu decursulu drumulu îndemna la suferire pe soții săi, bătrânulu rugă pe comandantulu să-i permită a ședă pe pământu.

— „Cum s'a purtat osinditul pe drumu?” întrebă comandantulu pe adjutantulu. „Ori dără îi veți da și acolo scaun deosebitu cu rășinuș?”

„N'am nici o plângere în contră”, răspunde locotenentulu Zachariu din regimentulu dela Permi, care a plecatu cu transportulu din Moscva în țilele din urmă ale lui Iunie cu două sute de ostași.

— „Duceți pe bătrânulu craidonu în șpitalu, decă nu pôte sta pe picioru.”

Și Niketas ajunse în șpitalu...

Sublocotenentulu Zachariu era băiatu bunu. Grozavu îi plăcea vinulu, dăr nici de rachiu nu se prea feria. Cu tôte acestea sufletulu lui nu era tocmai pierdut pentru femei. Pe drumu vorbi adese-ori cu Khelmskaja și-i promise, că decă se va reintorče în Moscva, va face cunoscutu celor mai de-aprope ai ei, unde și cum se află.

Biata femeia, în consciința desevirșitei sale nevinovății, se mângăia cu speranța, că închisorea ei nu va ține lungu timpu, decă rudele și prietini ei voru interveni pentru ea.

Cu față zîmbitoare se prezentă în ția următoare comandantulu când acesta făcu o revistă asupra osinditorilor în curtea ostrogului. Șermana ființă însă înțelese din câte-va cuvinte,

la ce se pôte aștepta, decă va fi respinsă...

Intr'o diminșă însă ea fu aflată întinsă într'unu unghiu alu închisorii, străpunsă prin inimă cu aculu de pâr. Întemplarea înfiorătoare n'a produsu senzașă într'osindiți decătu numai după-ce cadavrulu i-a fostu dusu de acolo; mai multu nime nu și-a mai sfărmat capulu cu ea.

Înainte de sosirea osinditorilor în ostrog, a trebuit să le facă locu acolo. Dăr respectivulu ofițeru anunță, că acolo nu mai încape nici unu sufletu de om.

— „Dără așteptați să dau locu mișelilor în odaia femeii mele?”, strigă turbat comandantulu.

Unulu dintre cei mai distinși membri ai corpului profesoralu dela școlile superioare din Kiev, Sokolnic Procop Feodorovici, fiindu judecatu la 15 ani muncă grea, a zăcutu în ostrogulu din

Kula 1½ ani, până ce a fostu dus în minele de sare.

În timpul acesta colegii săi au mișcatu tôte pietrele pentru mântuirea lui, alu cărui păcatu puru și simplu era, că a datu câte-odată discipulilor săi să citescă țiare engleze și italiene. Sokolnic făcea diferite notițe pe marginea țiarelor, ăr despre alte păcate s'a îngrijit țiașia secretă și dușmanii lui.

Cu tôte acestea colegii lui, tôte ómeni cu influință, duseră lucrulu până acolo, că comanda din Kula a fostu silită să dea ministrului unu atestat despre purtarea lui Sokolnic. În locu de adevăr însă au ajunsu la cunoscința locurilor competente fapte întorse, în urma căroră Sokolnic a pierit acolo...

Așa se petrecu lucrurile aici, ăr răulu creșce din ți în ți totu mai tare.

distragere plăcută, pe care i-am cântat mai multe poezii naționale dintre cele mai alese românesci.

La stațiunea din Hotoană ne aștepta bravul confrate al nostru, Teodor Medaș, cu 8 căruțe și cu un număr frumos de popor, unde ne-am salutat unii pe alții cu dulcea cântare „Hai să dăm mână cu mână”, apoi suindu-ne pe căruțe ne-am dus pe la quartire. Eu cu colegul meu Ioan Oegariu din Cehiu, ca funcționar ai reu-niunei, am fost încuartați la curatoarele primar, care ne-a dus cu căruța sa până acasă, unde buna găzduie a casei ni-a eștit înainte și ne-a salutat cu: „Dumneșu vă alduiască!” „Placă-vă domnilor înlantru! suntem noi învetați cu omeni de omenia...” Cât ai bate în palme, mēsa era încărcată cu tot felul de mâncări: o sticlă cu beutură, un colac mare din făină alasă și două blide cu felurite cocături (prăjituri) cu mac, lictar, nuc și mandulă, cugetai că s'au aduse din confetăria. Pentru curiozitate ne-am dus pe la frații colegi de prin casele vecine, ca să vedem și quartirele și primirea de care se bucură ei. Mai aprōpe am dat la un bun econom, care ne-a primit cu dragoste neașteptată, ba ne-a pus la mēsa cu cei doi frați ai noștri, unde găsirăm mâncări totu așa de bune, colac, trei soiuri de prăjituri presărate cu zahar etc. Stăpânul casei ne spuse, că e fratele preotului local, conversa cu noi ca orî ce om cu cultură, ni-a spus, că a umblat la școlă din sat și mai ales de când fratele său e preot și funcționează ca învățător d-l Medaș, nu numai dēnsul, ci toți din sat în etate de 28—30 ani, feciori și fete deopotrivă, au umblat și umblă la școlă în toate Duminecele și sērbătorile, apoi în serile celea lungi de iernă, unde li-se propun, pe lângă scriere și cetire, și cântările bisericesti și naționale, apoi li-se esplică cuvintele curat românesci și se dedau a vorbi curat românesce.

Pe când ne întorserăm la quartir, sosi dela dans și copila curatorului, de 18 ani, care ne salută cu „bună sēra!” și: „placă-vă a cuprinde loc!” Apoi ni-arată caetele sale de scris și cârticica de versuri naționale, ce li-s'au propus, toate scrise frumos și forte cetibile.

A doua zi s'au continuat festivitățile și s'au început ședințele.

(Va urma)

Inchiderea camerelor române.

Mesagiul regal, cu care s'a închis sesiunea extraordinară a corpurilor legiuitoare române, e următorul:

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați! Astăzi se închide o lungă și roditoare sesiune. În numele Meu și în numele țării vă mulțamesc de munca neobosită ce ați pus, pentru a îmbunătăți numărōse instituții ale Statului, a îndeplini dorințele și a justifica speranțele țării.

Opera, care ați sēvșit-o, rēspunde rīvnei pentru progresu ce însufleșce adunările actuale, pe care spiritul lor înțelept a sciut însă să o menție în margini legitime. Părăsind interesele, cari vă reclamă în acestu timp al anului, nu ați voit a vă despărți până ce n'ați îndeștrāt țera cu un număr de importante reforme.

Ați votat creditele cerute de guvern pentru fortificații și pentru armată. Aceste grele, dēr neapērate sacrificii, vor întări forțele noastre de apērare. Iubirea noastră de pace, care ni-a meritāt încrederea Europei, nu lasă nici o îndoială că aceste mēsurî nu au altu scop.

Prin legea asupra băncii ați completat opera din sesiunile trecute, stabilind un sistem monetar la adăpostul variațiunilor, conform datelor științei și intereselor comerțului.

Prin legea pentru plata prin anticipație a obligațiunilor 6 la sută, ați pus pe guvern în mēsură de a face un pas spre unificarea datoriei publice, ușurând astfel sarcinile bugetare.

Primind creditele cerute pentru șosele și pentru nouă linii de drum de fer, ați sporit în mod simțitor mērea rețea a căilor noastre de comunicații, pregătind România a susține lupta economică, care se încinge în totă Europa.

Prin votul legii asupra organizației Magistraturei, ați asigurat magistratului neatērnarea și justiabilului încrederea în drēpta aplicare a legilor.

Legea cumulului pune capēt unu abusu de mult denunțat opiniei publice, și deschide tinerimei muncitoare și studiōse un nou câmp de activitate.

În fine legea pensiunelor asigură vechilor servitori ai Statului o rēșplată potrivită pentru serviciile lor, o bētrānețe la adăpostul lipsei și mângāierea de a sci, că în casu de mōrte timpuriă, vēduvele și copiii lor nu vor fi părășiți de Stat, căruia dēnsii au consacrat munca vieții lor întregi.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați! Cu toate lucrările însemnate, care s'au sēvșit, totul nu este împlinit. Țera mai are nevoi; legislația mai are lipsuri; diferitele clase sociale mai au cerinți. Dēr un început așa de frumos justifică cele mai mari și mai temeinice speranțe.

Intorcēndu-vē în mijlocul concețăfenilor d-vōstrē, veți ave mulțumirea sufletescă de a sci, că ați justificat încrederea lor și ați meritāt recunoștința țerei.

În virtutea art. 95 din Constituțiune, Eu declar închisă sesiunea extraordinară a Corpurilor Legiuitoare.

Un preot cu minte.

„Pesti Naplo“ scrie sub titlul „Un preot în contra Kulturegyletului maghiar ardelenū”:

„Ar putē crede omul, că scirea, ce o cetim tocmai acum din Dobrițin, marele oraș al țării de jos maghiare, a venit din Sibiu ori din Lipto-Szent-Micloș. Diarele de acolo luptă de ani o luptă inferbentă în contra procederei comunei bisericesti evanghelice conf. augsb. din Dobrițin întemeiate cam de vr' 10 ani, că în acel oraș curat maghiar ține din timp în timp serviciu divin în limba germană. Acestă caracteristică procedere, precum aflăm, a format și obiectu de discuțiune în adunarea plenară orășenescă, când a fost pe tapet concludul despre subvenționarea materială, ce e a se acorda singuratecelor confesiuni. Acum scrie „Debreczen“ despre preotul, după cātă scim noi nu prē popular, al bisericei evanghelice din Dobrițin Ludwig Materny, că el respinge alegerea sa ca membru în comitetul filialei comitatelor Dobrițin și Hajdu a Kulturegyletului maghiar ardelenū și într'o scrisōre a declarat, că el va fi numai membru al astorfelu de reuniuni, a căroru țintă este d'a pași în serviciul unei idei mai înalte în interesul Dobriținului; și acestă hotărēire a sa nu o schimbă nici față cu Kulturegyletul maghiar ardelenū, din care causă nu numai că nu primesce alegerea sa ca membru în comitet, dēr nu intră nici măcar în rēndul membrilor simpli, și deci cu atât mai mult trimite îndērēt cōla de colectare. Comitetul — lucru natural — a luat la cunoștință scrisōrea și numai fișpanul președinte contele Degenfeld a observat, că cu comitetul au voit ei să onoreze bisERICA evanghelica conf. augsb. din Dobrițin. Pressa din Dobrițin înșoșese strania pricepere a d-lui preot cu comentarele corēspunștōre“.

Etă un preot, care a avut curajul corectei sale convingeri, că onōrea „Kulturegyletistă“ numai l'ar desonora.

Un concurs literar*).

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina escie cu acestă concurs pentru compunerea a două cărți pentru tineret (pentru bibliotecile școlare). Cuprinsul uneia dintre aceste cărți se fiă potrivit a deștepta la tineret simțmēntul de datoriă, avērea moștenită dela părinți nu numai de a-o pēstra, ci și de a o înmulți; ēră cuprinsul cărții a doua se fiă potrivit a îndemna pe tineret la îmbrățișarea meseriilor, a industriei și a comerțului.

Deși Societatea dorește, ca compunerile se fiă de cuprinsul amintit, totuși se vor lua în considerare și acele compunerî, cari ar trata despre alte teme.

Compunerile trebuie să fiă cel puțin de o colă de tipar și sunt a se trimite comitetului Societății până în 1 Septemvre 1891. Compunerea cea mai bună fără privire la temă se va premia cu 30, ēră cea care îi va urma în calitate cu 20 fl. v. a. Celelalte compunerî incurse, dēcă vor fi bune, se vor tipări de Societate numai cu incuviințarea autorilor.

Comitetul Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina.

Cernăuți în Maiu 1890.

Președintele: Secretarul:
Hormuzaky. D. Socoleanu.

Mulțamită publică.

Subscriși ne ținem de cea mai plăcută datoriță a mulțami pe acestă cale M. O. Domn protopop Ioan Velle din tractul Căscăului, care, în înțelesul promisiunei făcute cu ocaziune ținerii adunării noastre învățatoresci filiale din anul trecut, a binevoit a pune un premiu de 20 fl., care să se împartă între doi învățători, cari vor arăta un succes mai bun.

Premiul amintit s'a împărțit în 3 părți, la trei învățători, așa că Laurențiu Aur. Micheșiu, învățător în Deșiu, a primit 10 fl., Augustin Pop în Urșior 5 fl., ēr lui Georgiu Hatos, înv. în Căscău, și soției sale pentru lucrul de mână, ce l'a propus fără de nici o remunerațiune, li-s'au dat 6 fl.

Pentru acestă faptă nobilă, pe lângă asigurarea noastră, că vom face și în viitor în interesul națiunii noastre totu ce ne vor concede puterile, mulțumim bunului și meritului nostru conducător Ioan Velle, care totdeuna a arătat cel mai mare interes atāt față cu îmbunătățirea sorții învățătorilor, cātă și peste totă față cu înaintarea în cultură a poporului nostru românesc. Dumneșu s'el țină la mulți ani spre binele nostru și al școlii noastre naționale românesce!

Deșiu, 17 Iunie 1890.

Laurențiu Aur. Micheșiu, Georgiu Hatos,
Augustin Pop, Eugenia Boroșiu m. Hatos.

TELEGRAMMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciul biuroului de corēsp. din Pesta.)

Berlin, 25 Iunie. Impēratul a aprobat cererea de demisionare a ministrului de finanțe Scholz și a numit ministru de finanțe pe primarul din Frankfurt, Miguel. — În parlament s'a început a doua cetire a proiectului militar, cu care ocaziune cancelarul imperiului, polemizând în contra lui Windthorst, se rugă să se primescă proiectul nemodificat. Debaterea se continuă aji.

DIVERSE.

Nuca de Kola. Nimeni nu și închipuia, că soluțiunea marilor probleme militare, ce agită Europa, trebuia să viie din Africa: din Congo sau din Zanzibar. Acesta e totuși fenomenul ce se produce, dēcă este să credem autorităților militare germane. Acestea pretind, că au descoperit pentru trupele lor un produs alimentar, care ar face extraordinar de ușoră aprovizionarea trupelor, așa de ușoră încāt armata germană ar putē să se îngrijescă cu acestu mijloc de subsistență și să fie mobilisat înainte ca Franța să fi avut măcar timpul de a subscrie contractele pentru aprovizionarea cu carne. Acestu aliment nu e altul, dēcāt un fruct, fructu magic al țerilor tropicale, nuca de

* Diarele române sunt rugate a reproduce acestu concurs.

Kola, cu care se nutresc atatea triburi africane și care se întrebunțeză și ca condiment și stimulant în Indiile occidentale și în America de Sud. Nuca de Kola, care conține o proporție mare de thein și de theobromin, trece pentru a fi atāt de nutritivă, încāt o jumătate duzină din fructele ei condensate sub forma de pișcoturi, sau de conservă, echivalēză cu un jigou de miel sau cu o friptură de carne de vacă. Ea are dēr imensul avantaj de a fi mai portativă ca orîce altu product, de a fi mai puțin costisitor și de a lucra și ca stimulant. Și acela care va sci cel d'întai să facă din ea o aplicare generală, va ave, dicit savanții germani, un avantaj mai prețios în jocul său dēcāt acela, pe care l'au represintă melinita sau o pușcă perfecționată.

Tocmai rezultă dintr'o comunicare făcută dillele acestea Academiei de medicină din Franța de d. Duhamel dela clubul alpin franceș din Giez, că nuca de Kola are numeroși partisan printre alpinști, cari îi găsesc nisce proprietăți acceleratrici extraordinare. Grație nucii de Kola circulația, asudarea, secrețiunea salivară (scuipatul) sunt astēmperate, pe când sistemul muscular, din contră, este excitat. Așa, numai câte-va pișcoturi compuse din acestă nucă sunt de ajuns pentru a reda forțele unor persoane nimicite de oboselă; nici-odată cafeina n'ar da un asemenea rezultat.

D-l Duhamel se angajeză a face, într'o ascensiune, încercarea nucii de Kola în contra cafeinei, declarată superioră de către d. Germain Sée și cere ca Drul Sée să găsescă un campion pentru cafeină. Cei doi campioni vor pleca din Chamounix în aceeași sēră, la deșe ore. Se vor sui pe virful muntelui Blanc și vor trebui să se scobore în aceeași zi. D-l Duhamel nu va ave dēcāt nuca de Kola pentru a și susține forțele, campionul d-lui Germain Sée nu va lua dēcāt cafeină. Se va vede atunci la care din două pneumograful, cardiograful și chronometrul îi vor da premiul. D-l Duhamel dīce, că e sigur de a birui. Vom vedē. Până atunci se pare că țerile, cari, în acești din urmă ani, au ocupat în Africa teritorii bogate în nuc de Kola, au pus mâna pe nisce mici Peru.

„Curierul Universal“.

O înșelătorie de 15,000 mărci prin telefon. O agentură de bancă din Berlin a fost întrebată de un comerciant cu ajutorul telefonului, că nu-i aplecată să-i dea în grabă o sumă de 15,000 mărci. După-ce șeful agenturii îi rēspuse favorabil, comerciantul îl avisă, că va trimite după ban pe un servitor. Servitorul se și prezentă încurēndu la bancă și pe lângă o chitanță în totă regula ridică banii. Nu trecu multu timp însă și agentura băncii fu avisată, că respectivul comerciant, în numele căruia s'au ridicat cele 15,000 de mărci, nu scie nimic despre acestă. Servitorul a fost arestat numai dēcāt, dēr el n'a sciut spune mai mult dēcāt, că un tineru ca de 20 de ani l'a rugat să-i ridice cele 15,000 mărci. Poliția urmăresce pe înșelător.

Carte panslavă în școlile sērbesci. Sub numirea „Srpski svet“ (Lume sērbescă) a apărut în tipografia statului în Belgrad o carte provēdută cu 41 ilustrații. Cartea e mai mult o geografă și privesce ca pământu sērbesc nu numai regatul sērbesc, ci și pe Serbia-vechiă, Muntenegrul, Macedonia, Bosnia și Herțegovina, Croația și Dalmatia, Țerile slavonice și comitatele Baci, Torontal, Caraș-Severin și Timiș din Ungaria. Cartea acestă e aprobată de ministrul sērbesc, ca carte obligat în școlă, din ceea-ce se pot vedē cāt de colo „bunele porniri“ ale Sērbilor față de Maghiari, — dīce „Egyetértés“.

Editor și redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies like Banconote românești, Argintă românească, Napoleon-d'or, etc.

Cursul la bursa de Viena

Table with stock market rates for Vienna, including Renta de aur, Renta de hârtie, and various bonds.

Dela comitetul central electoral al comit. Brașov.

Nr. 24—1890. 360,1

Publicațiune.

Din partea comitetului central electoral al comitatului Brașov se face cunoscut în înțelesul art. de lege XVIII ex 1876, cum-că listele, respective catalogele provisorice ale alegătorilor de deputați pentru dieta țării sunt compuse pentru acest an în ambele cercuri electorale, ce stau sub conducerea acestui comitet central electoral.

Catalogul general al tuturor alegătorilor din ambele cercuri electorale este espus la vederea fie-căruia în biroul președintelui comitetului central, iar catalogele singuraticelor comune sunt espuse în casa satului a fie-cărei comune. Ele se pot vedea de orî și-cine în amintitele locuri din 5—25 Iunie a. c. st. n. în prezența vre-unui funcționar a. m. dela 8—12 ore ȃr p. m. 2—6 ore se pot lua și copii de pe ele.

Fia-cine pöte reclama în contra catalogului respectiv referitor la propria sa persoană; afară de acesta fia-cine este îndreptățită la reclama în contra vre-unei neîndreptățite luări seu lăsări afară din listele acelu cerou de care se ține — presupunönd, că el însu-și este luat în vre-una din aceste liste.

Reclamațiunile se pötü vedea de orî și-cine și fia-cine și pöte face observațiunile sale la ele.

Reclamațiunile se facü în scris; într'unu scriptü se pötü face reclamațiunü și pentru mai multe persöne. Observațiunile de asemenea se facü în scris și la fie-oare scriptü au së se facü observațiunile separatü. Reclamațiunile au së se facü din 5 până inclusive 15 Iulie a. c. st. n.; ȃr observațiunile din 16 până inclusive 25 Iulie.

Reclamațiunile și observațiunile, instruite cu documentele recerute, sötü de a se adresa subscrisului comitetü central electoralü și au a së preda antistetei acelei comune în contra cărei liste s'a făcutü reclamațiunea.

Acestea se aducü la cunosciunța publică pe lângă acea observare, că comitetul centralü va decide asupra acestor reclamațiunü și observațiunü în ședințele publice, ce le va ține în 1 eventualü continuativü și în 2 Septemvre a. c. st. n. dela 9—12 ore a. m. și că aceste decisiuni se vorü putea vedea de orî și-cine în örele de oficiu din 20—30 Septemvre a. c. st. n.

Din ședința comitetului central electoral al comitatului Brașov, ținută în 18 Iunie 1890.

Iuliu de Roll m. p. Dr. Frideric Jekel m. p. consiliarü regiu, vice-comite și președintele comitetului centralü. protonotarü onorarü ca actualarü.

Nr. 7852—1890. 363,1—1

PUBLICAȚIUNE.

Pentru construirea unei case de fostierü dimpreună cu grajdü și clădirü laterale pe loculü anume rezervatü în Nou (Noua) se escrie prin această pertractare de oferte cu suma devisului încuviințată de 2352 fl. 42 cr.

Condițiunile speciale pentru oferte și construcție, precum planulü și devisulü se pötü vedea în örele de oficiu la biro-ülü economicü, unde sötü a se adresa până la 9 Iuliu a. c. st. n. 11 öre a. m. ofertele timbrate cu 50 cr., provödate cu vadiulü de 5%, și cu declararea, că concurentulü îi sötü cunoscuta condițiunile generale speciale pentru construire și că se supune acelorä.

Brașovü, în 23 Iunie 1890.

Magistratulü örașenescü.

Advertisement for Siegel-Imhof fabrics, mentioning 'Materii (stofe) de Brunn' and 'lână veritabilă'.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ ä 5 cr. se pötü cumpöra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statü r. u. valabilü din 1 Iunie 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predealü, Predealü-Budapesta, etc.), train types, and departure/arrival times.

Nota: Numerii încuadrați cu linii gröse însemnăză örele de nöpte.